

Sygn. akt *XVC 504/15*

G., dnia 11 lutego 2016 r.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy w Gdańsku XV Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Weronika Klawonn

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Florian

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2016 r. na rozprawie

sprawy z powództwa Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w G.

o zapłatę

- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w G. za rzecz powoda Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. kwotę 353013 zł. 4 gr. (trzysta pięćdziesiąt trzy tysiące trzynaście złotych cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 lutego 2015 r. do dnia zapłaty,
- oddala powództwo w pozostałym zakresie,
- zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w G. za rzecz powoda Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. kwotę 23884 zł. 11 gr. (dwadzieścia trzy tysiące osiemset osiemdziesiąt cztery złote jedenaście groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,
- zasądza od powoda Zakładu (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w L. na rzecz pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w G. kwotę 792 zł. (siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

1. *Stanowiska stron.*

1.1. Stanowisko Powoda Zakładu (...) sp. z o.o. z siedzibą w L.

1.1.1. Żądanie:

Powód pozwem skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej wniósł o zasądzenie od pozwanego kwoty 405 052 zł. 34 gr. z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

1.1.2. Podstawa faktyczna żądania

Powód Zakład (...) sp. z o.o. z siedzibą w L. wytoczyła przed Sądem Okręgowym w P. powództwo o zapłatę przeciwko E. 1 w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K. domagając się zasądzenia na kwoty 311 740 zł 55 gr z ustawowymi odsetkami oraz kosztów postępowania. W dniu 11 czerwca 2013 roku Sąd wydał wyrok w którym uwzględnił powództwo w całości oraz nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności. Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2013 roku wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności.

Powód w dniu 8 lipca 2013 roku skierował wniosek do komornika o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Wierzyciel domagał się m.in. zajęcia wierzytelności przysługujących spółce (...). Dnia 6 sierpnia 2013 roku doręczono powodowi

odpis zajęcia wierzytelności przysługującej dłużnikowi tj. E. 1 od pozwanej tj. (...) SA z tytułu umowy o roboty budowlane (...). W treści zajęcia komornik zawarł wszelkie wymagane kodeksem postępowania cywilnego pouczenia.

W piśmie z dnia 30 lipca 2013 skierowanym do komornika pozwany wskazał że spodziewa się z zobowiązań wobec dłużnika to jest (...) sp. z o.o.. Jednocześnie poinformował, że spółka ta wystąpiła z wnioskiem o zapłatę należności za roboty budowlane bezpośrednio dla podwykonawcy przedmiotowych robót to jej (...) sp. z o.o. Na zatrudnienie tego podwykonawcy strona pozwana wyraziła zgodę Powód w odpowiedzi na zobowiązanie komornika pismem z 20 sierpnia 2013 r. oświadczyła, że nie wyraża zgody na rozliczenie zobowiązań spółki (...) bez udziału komornika sądowego, a w szczególności zobowiązań objętych egzekucją komorniczą

W piśmie z 29 sierpnia 2013 pozwany wskazał, że do 26 sierpnia 2013 do pozwanego nie wpłynęły faktury VAT wystawione przez (...) sp. z o.o. z tytułu zawartej umowy za wykonane usługi. Ponadto pozwany oświadczył, że po otrzymaniu faktury VAT prześle niezwłocznie stosowne informacje oraz dokona przekazania komornikowi zajętej wierzytelności na wskazane konto bankowe.

Dnia 9 grudnia 2013 pozwany zlecił dokonanie przelewu na dobro spółki (...) sp. z o.o. (będącej podwykonawcą robót) na całą kwotę wierzytelności wynikających z wystawionych faktur VAT, to jest na kwotę 3 495 903 zł. Pozwany powołał się na treść art. 647¹§ 2 k.p.c.

Prowadzone przez powoda postępowanie egzekucyjne przeciwko spółce (...) 1 i nie doprowadziło do zaspokojenia roszczeń powoda w całości. Postanowieniem z 30 czerwca 2014 roku zostało postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Na rzecz wierzyciela dokonano wypłaty w łącznej kwocie 14 323 zł. 53 gr.

Ma kwotę dochodzoną pozwem składają się:

311740 zł. 55 gr. – należność główna zasadzona na rzecz powoda od dłużnika (...) Sp. z o.o. wraz z odsetkami skapitalizowanymi na dzień wniesienia pozwu tj. 20 maja 2015 r. licznymi w następujący sposób:

- od kwoty (...) z/ za okres od dnia 24 sierpnia 2012 r. do dnia 20 maja 2015 r. – 76319 zł. 64 gr.
- od kwoty 58 zł. 55 gr. za okres od dnia 30 sierpnia 2012 r. do dnia 20 maja 2015 r. – 19 zł. 51 gr.
- od kwoty 84132 zł. za okres od dnia 29 września 2012 r. do dnia 20 maja 2015 r. – 27168 zł. 87 gr.

1.1.3. Podstawa prawna żądania:

Jako podstawę prawną żądania powód wskazał art. 902 k.p.c. w zw. z art. 886 k.p.c. oraz art. 415, art. 416 i 361 k.c.

1.2. Stanowisko pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w G.

1.2.1. Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa.

1.2.2. Okoliczności faktyczne przytoczone przez pozwanego

Pozwany zawarł w dniu 11 czerwca 2012 r. umowę nr (...)/ o wykonanie dokumentacji projektowej oraz prac budowlanych z wykonawcą (...) Sp. Z o.o. Jednym z podwykonawców była (...) sp. z o.o. Na powierzenie robót podwykonawcy pozwany wyraził zgodę.

Pismem z dnia 26 czerwca 2013 r. (...) sp. z o.o. zwrócił się do pozwanego z prośbą, aby zapłata należności w kwocie 2500590 zł. wynikająca z faktury (...)/2013 została przekazana wprost na konto podwykonawcy (...) sp. z o.o. (poprzednio (...) sp. z o.o.). Pozwany wyraził na to zgodę, o czym pismem z dnia 30 lipca 2013 r. poinformowano komornika. Spółka (...) wystawiła faktury na łączną kwotę 3495906 zł. i pozwany w dniu 10 grudnia 2013 r. dokonał przelewu należności.

1.2.3. Stanowisko pozwanego co do podstawy prawnej żądania.

Pozwany powołał się na dyspozycję art. 647⁽⁽¹⁾⁾ § 5 k.c. , wskazując, że w razie braku zaspokojenia wierzytelności E. (...) pozwany ponosiłby odpowiedzialność wobec tego podmiotu za należności z tytułu umowy o roboty budowlane.

Pozwany wyraził zgodę na swoistą cesję wierzytelności pomiędzy (...) sp. z o.o. a (...) Sp. z o.o. Cesja ta została dokonana przed zajęciem wierzytelności. (Pismo komornika z zajęciem wierzytelności zostało doręczone pozwanemu 6 sierpnia 2013 r.).

Nie jest zatem zasadne stosowanie art. 885-888 w zw. z art. 902 k.pc.

Pozwany zakwestionował także istnienie związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanego a doznaną przez powoda szkodą. W stosunku do wierzytelności E. 1 wobec pozwanego dokonano około 20 zajęć na rzecz różnych wierzycieli. Przekazanie kwoty z zajętej wierzytelności komornikowi i tak nie doprowadziłoby więc do całkowitego zaspokojenia powoda.

Powód winien był złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości dłużnika, względnie dochodzić należności od członków zarządu spółki.

2. **Podstawa faktyczna wyroku.**

2.1. Pozwany E. Operator jako zamawiający (inwertor) zawarł z w dniu 11 czerwca 2012 r. z (...) Sp. z o.o. w K. jako wykonawcą umowę nr (...)// (...) / o prace projektowe i budowlane. Zgodnie z § 7 umowy zatrudnienie przez Wykonawcę podwykonawcy w celu wykonania dokumentacji projektowej stanowiącej przedmiot części świadczenia objętego umową wymagało pisemnej zgody zamawiającego pod rygorem nieważności. Natomiast zgodnie z § 12 ust. 1 umowy do zawarcia przez Wykonawcę umowy o wykonanie całości lub części robót stanowiącego II Etap (roboty budowlano-montażowe) wymagana była pisemna zgoda zamawiającego, jednak nie przewidziano rygору nieważności. W treści umowy (§24 pkt. 2) wskazano również, że wykonawca nie może bez pisemnej zgody Z. przenieść wierzytelności lub jakichkolwiek uprawnień wynikających z umowy na osoby trzecie.

(Dowód: odpis umowy k. 88 i nast.)

2.2. Pismem z dnia 19 września 2012 r. (...) sp. z o.o. zwrócił się do (...) S.A. o wyrażenie zgody na powierzenie całego zakresu prac budowlano-montażowych podwykonawcy tj. (...) sp. z o.o. Zamawiający wyraził na to zgodę. Natomiast pismem z dnia 5 grudnia zwrócono się do Zamawiającego o wyrażenie zgody na powierzenie podwykonawcy (...) sp. z o.o. całego zakresu prac projektowych (I etap). Zamawiający wyraził na to zgodę.

(Dowód: pismo z dnia 19 września 2012 r. k. 107, pismo pozwanego z dnia 17 października 2012 r. k. 103, pismo E. 1 z dnia 5 grudnia 2012 r. k. 109)

2.3. Powodowi przysługiwała wobec (...) Sp. z o.o. w K. wierzytelność pieniężna objęta tytułem egzekucyjnym tj. wyrokiem Sądu Okręgowego w P. z dnia 11 czerwca 2013 r. (IX GC 193/13) w kwocie 311.740 zł. 55 gr z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 227550 zł. za okres od dnia 24 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty
- 58 zł. 55 gr. – za okres od dnia 30 sierpnia 2012 r. do dnia zapłaty,
- 84132 zł. za okres od dnia 28 września 2012 r. do dnia zapłaty

oraz w kwocie 4064 zł. (tytułem kosztów procesu).

Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2013 r. wyrokowi temu została nadana klauzula wykonalności.

(okoliczność bezsporna: odpis wyroku k. 26, odpis postanowienia k. 28)

2.4. Pismem z dnia 26 czerwca 2013 r. (doręczonym pozwanemu w dniu 2 lipca 2013 r.) (...) sp. z o.o. zwróciła się do pozwanego z prośbą o bezpośrednią zapłatę należności wynikającej z faktury (...) (wystawionej przez (...)) za realizację usługi budowlano-montażowej bezpośrednio na konto podwykonawcy (...) sp. z o.o. (dawniej (...) sp. z o.o.). (pismo z dnia 26 czerwca 2013 r. k. 110)

2.5. Pismem z dnia 8 lipca 2013 r. powód złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. domagając się m.in. zajęcia wierzytelności dłużnika. Pismem z dnia 31 lipca 2013 r. (KM 943/13) Komornik wystosował zajęcie wierzytelności dłużnika przypadających mu odpowiednio od E. (...) (poprzednio E.) Sp. z o.o. oraz od (...) S.A. (z umowy (...)// (...)) Zajęcie wierzytelności zostało doręczone pozwanemu w dniu 6 sierpnia 2013 r. Wartość wierzytelności na dzień dokonania zajęcia wynosiła 311740 zł. 55 gr. (należność główna) plus odsetki 36923 zł. Dalsze odsetki naliczono w kwocie po 111 zł. 3 gr. dziennie.

Dowód: wniosek o wszczęcie egzekucji k. 30, zajęcie wierzytelności k. 38 i 40,

Okoliczność bezsporna: co do daty doręczenia zajęcia – twierdzenia pozwanego)

2.6. Z uwagi na to, że komornik dokonał wcześniej zajęcia wierzytelności dłużnika (...) sp. z o.o. wobec pozwanego (...) S.A. (Km 762/13 i Om 669/13), (...) SA pismem z dnia 30 lipca 2013 r. poinformował, że w najbliższym czasie spodziewa się zobowiązań wobec dłużnika (...) sp. z o.o. Jednocześnie zawiadomił o tym, że (...) sp. z o.o. zwróciła się do pozwanego z wnioskiem o zapłatę należności bezpośrednio na rzecz podwykonawcy tj. (...) sp. z o.o., na zatrudnienie którego pozwana wyraziła zgodę. Pismo to zostało przekazane przez komornika do wiadomości powodowi. Powód pismem z dnia 20 sierpnia 2013 r. kierowanym do komornika oświadczył, że nie wyraża zgody na rozliczenie zobowiązań E. 1 bez udziału komornika, a w szczególności zobowiązań nie objętych egzekucją komorniczą. Pismem z dnia 27 sierpnia 2013 r. pozwany poinformował Komornika, że do dnia 26 sierpnia 2013 r. nie wpłynęły faktury wystawione przez (...) Sp. z o.o. w związku z wykonaniem umowy (...)// (...)

(Dowód: pisma komornika k. 44, pismo pozwanego z dnia 30 lipca 2013 r. k. 45, pismo powoda z dnia 20 sierpnia 2013 r., pismo z dnia 27 sierpnia 2013 r.)

2.7. Odpowiadając na wniosek (...) sp. z o.o. z dnia 26 czerwca 2013 r. pozwana (...) S.A. pismem z dnia 31 października 2013 r. skierowanym do (...) sp. z o.o. oświadczyła, że wyraża zgodę na „wystawianie faktur przez podwykonawcę (...) sp. z o.o. (...) bezpośrednio na (...) S.A.). W tej samej dacie tj. 31 października 2013 r. (...) Sp. z o.o. przedstawiła pozwanemu następujące faktury wystawione 30 października 2013 r. :

- (...) (...) – na kwotę 2500590 zł.
- (...) (...) – na kwotę 141696 zł.
- (...) (...) – na kwotę 853620 zł.

W dniu 9 grudnia 2013 r. pozwana zleciła wykonanie przelewu na rzecz (...) sp. z o.o. należności wynikającej z tych faktur na łączną kwotę 3495906 zł. Przelew wykonano 10 grudnia 2013 r. O fakcie wykonania przelewu pozwany poinformował komornika, powołując się na dyspozycje art. 647²§ 2 k.c.

(Pismo pozwanego z dnia 31 października 2013 r. k. 111, faktury k. 112- 114, przelew k. 117, pismo z dnia 9 grudnia 2013 r. k. 50)

2.8. W dniu 28 stycznia 2014 r. (...) sp. z o.o. wystawiła kolejną fakturę wobec pozwanej Nr (...) (...) na kwotę 401964 zł. W związku z wątpliwościami co do obowiązków zapłaty należności na rzecz E. (...) w kontekście wcześniej dokonanych

zajęć wierzytelności (...) Sp. z o.o. pozwana złożyła wniosek o zezwolenie na złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego.

(Dowód: faktura k. 115, wniosek k. 118)

2.9. Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2014 r. postępowanie egzekucyjne prowadzone z wniosku powoda zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji. Na rzecz powoda jako wierzyciela wyegzekwowano kwoty:

- 14323 zł. 53 gr. (w tym 10196 zł. 23 gr. tytułem odsetek, 4064 zł. tytułem kosztów procesu, 63 zł. 30 gr. tytułem zwrotu zaliczki,
- 12 zł. 70 gr. tytułem zrostu zaliczki.

(Dowód: postanowienie o umorzeniu egzekucji k. 52, zaświadczenie o dokonanych wypłatach k. 54.

3. **Ocena dowodów.**

Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy sąd ustalił na podstawie zaoferowanych przez strony dokumentów. Zarówno dokumenty urzędowe, jak i prywatne nie były kwestionowane. Sąd dał wiarę treści tych dokumentów. Wynika z nich treść stosunku prawnego pomiędzy pozwanym a (...) sp. z o.o., wysokość wierzytelności powoda wobec (...) sp. z o.o. , przebieg postępowania egzekucyjnego oraz dokonanie zapłaty na rzecz (...) sp. z o.o.

4. **Podstawa prawna wyroku.**

W ocenie Sadu żądanie powoda w znacznej części zasługiwało na uwzględnienie.

4.1. Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej.

Powód swoje roszczenie wywodzi z regulacji dotyczącej odpowiedzialności dłużnika zajętych wierzytelności za niewykonanie obowiązków wynikających z zajęcia wierzytelności. W myśl art. 902 k.p.c. w zw. Z art. 886 § 3 k.p.c. dłużnik zajętej wierzytelności, który nie zastosował się do obowiązków wynikających z zajęcia odpowiada za wyrządzoną przez to wierzycielowi szkodę.

Obowiązki trzeciodłużnika wynikające z zajęcia wierzytelności zostały określone art. 896 § 1 k.p.c. Przepis ten stanowi, że do egzekucji z wierzytelności komornik przystępuje przez jej zajęcie. W celu zajęcia komornik:

- 1) zawiadomi dłużnika, że nie wolno mu odbierać żadnego świadczenia ani rozporządzać zajętą wierzytelnością i ustanowionym dla niej zabezpieczeniem;
- 2) wezwie dłużnika wierzytelności, aby należnego od niego świadczenia nie uiszczal dłużnikowi, lecz złożył je komornikowi lub na rachunek depozytowy Ministra Finansów.

Odpowiedzialność dłużnika zajętej wierzytelności ma charakter odpowiedzialności deliktowej., uregulowanej w art. 415 (416) k.c. w zw. z art., 361 § 1 k.c.

Zgodnie z art. 415 k.c. kto z winy swej wyrządzi drugiemu szkodę obowiązany jest do jej naprawienia. Przy tym, jak wynika z art. 416 k.c. osoba prawna jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Z kolei zakres odpowiedzialności odszkodowawczej określa art. 361 k.c., który stanowi, że zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania , z którego szkoda wynikła. W powyższych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

Powyższe regulacje pozwalają na wyodrębnienie następujących przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej trzeciodłużnika.

- a) istnienie wierzytelności dłużnika wobec trzeciodłużnika;
- b) skuteczne dokonanie zajęcia wierzytelności,
- c) nie uczynienie zadość przez trzeciodłużnika obowiązkom wynikającym z zajęcia
- d) powstanie szkody po stronie wierzyciela egzekwującego,
- e) adekwatny związek przyczynowy pomiędzy działaniem trzeciodłużnika a szkodą wierzyciela egzekwującego.

Te przesłanki staną się przedmiotem dalszych rozważań Sądu.

4.2. Istnienie wierzytelności dłużnika wobec trzeciodłużnika.

Jak wynika z dokonanych przez Sąd ustaleń dłużnikowi (...) sp. z o.o. przysługiwała wobec pozwanego (...) S.A. wierzytelność wynikająca z umowy (...)// (...). Istota sporu koncentrowała się wokół tego, czy wierzytelność ta przysługiwała pozwanemu także w dacie zajęcia, czy też wcześniej została zbyta przez (...) Sp. Z o.o. na rzecz podwykonawcy (...) sp. z o.o.

Pozwany cesję wierzytelności łączy z wnioskiem dłużnika E. 1 datowanym na 26 czerwca 2013 r. o to, aby zapłata faktury (...) na kwotę 2500590 zł. nastąpiła bezpośrednio na rzecz podwykonawcy tj. (...) sp. z o.o. Zgodnie bowiem z treścią § 24 pkt 4. umowy wykonawca nie może bez pisemnej zgody Zamawiającego przenieść wierzytelności bądź jakichkolwiek uprawnień wynikających z niniejszej umowy na osoby trzecie.

Zgodnie z art. 509 § 1 k.c. wierzytelność może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania.

Skutki dokonania czynności, która wymaga zgody osoby trzeciej określa art. 63 k.c. Przepis ten stanowi, że jeżeli do dokonania czynności prawnej potrzebna jest zgoda osoby trzeciej, osoba ta może wyrazić zgodę także przed złożeniem oświadczenia przez osoby dokonywające czynności albo po jego złożeniu. Zgoda wyrażona po złożeniu oświadczenia ma moc wsteczną od jego daty.

Czynność prawna dokonana bez wymaganej przez ustawę zgody osoby trzeciej jest czynnością prawną niepełną (lub kulejącą - *negotium claudicans*), powodującą od samego jej powstania zawieszenie zamierzonych w niej skutków prawnych, czyli tzw. bezskuteczność zawieszoną. Oznacza to, że czynność taka jest od początku niezdolna do wywołania jakichkolwiek skutków prawnych, ale w razie potwierdzenia staje się niewadliwa i w pełni skuteczna, a w razie odmowy potwierdzenia - bezwzględnie nieważna¹.

W okresie pomiędzy zawarciem umowy cesji a wyrażeniem zgody przez dłużnika (o ile taka zgoda np. wobec postanowień umownych jest wymagana) powstaje więc stan zawieszenia i czynność prawna nie wywołuje skutków prawnych. Strony w niniejszym postępowaniu nie przedstawiły twierdzeń ani dowodów co do tego, kiedy dokładnie została zawarta umowa cesji pomiędzy dłużnikiem E. 1 a nabywcą wierzytelności (a zarazem podwykonawcą (...) sp. z o.o. Wniosek z dnia 26 czerwca 2013 r. dotyczył jedynie części należności na kwotę 2500590 zł. Z treści tego pisma nie wynikało, czy umowa cesji została zawarta, czy jest to wniosek o wyrażenie zgody na dokonanie cesji. Dopiero jednak w związku ze złożeniem przez pozwaną oświadczenia z dnia 31 października 2016 r. o wyrażeniu zgody na wystawienie faktur przez (...) sp. z o.o. doszło do wystawienia faktur przez tę ostatnią spółkę (w tym także co do należności objętej wcześniej fakturą (...)).

Jeżeli przyjąć, że do zawarcia umowy cesji (przynajmniej co do części wierzytelności) doszło jeszcze w czerwca 2013 tj. przed zajęciem to należy rozważyć, czy w świetle regulacji art. 885 z wz. z art. 902 oraz 896 § 1 pkt 2 k.p.c. trzeciodłużnik był uprawniony do wyrażenia zgody na cesję wierzytelności, względnie jaki jest skutek zgody na dokonanie cesji wyrażonej po dokonaniu zajęcia.

W ocenie Sądu po dokonaniu zajęcia wierzytelności dłużnik nie jest uprawniony do wyrażenia zgody na dokonanie cesji wierzytelności. Taka wykładnia art. 885 w zw. z art. 902 oraz art. 896 § 1 pkt 2. k.p.c. wynika z celu tych regulacji. Istotą zajęcia (tj. czynności egzekucyjnej dokonywanej w ramach postępowania zmierzającego do przymusowej realizacji świadczenia) jest zapobieżenie wszelkim czynnościom dłużnika zmierzającym do udaremnienia egzekucji. Na dłużnika zajętej wierzytelności zostaje nałożony obowiązek współpracy z organem egzekucyjnym. W tej sytuacji trzeciodłużnik umożliwiający skuteczną cesję wierzytelności, a tym samym niweczący możliwość zaspokojenia wierzyciela egzekwującego staje się odpowiedzialny za powstałą szkodę. Pod dokonaniu zajęcia nie tylko nie jest skuteczne wobec wierzyciela rozporządzenie zajętej wierzytelnością przez dłużnika, lecz także podejmowanie przez trzeciodłużnika wszelkich czynności, które to rozporządzenie umożliwiają – w tym wyrażenie zgody na cesję wierzytelności. Wyrażenie takiej zgody pozostaje bezskuteczne wobec wierzyciela egzekwującego. Tym samym czynność cesji również będzie bezskuteczna wobec wierzyciela egzekwującego.

Co do należności, które nie były objęte fakturą (...) z czerwca 2013 r. należy przyjąć, że nie zostały one objęte cesją przed dokonaniem zajęcia. Strona pozwana nie przedstawiła w tym zakresie jakichkolwiek dowodów. Faktury związane z tymi wierzytelnościami nie były wystawione przez E. 1.

4.3. Dokonanie zajęcia.

Czynność zajęcia wierzytelności została przez komornika dokonana prawidłowo. Strony nie wskazywały na jakąkolwiek jej wadliwość.

4.4. Nieuczynienie zadość przez trzeciodłużnika obowiązkowi wynikającemu z zajęcia

Przyjąwszy, że cesja wierzytelności pomiędzy E. 1 a E. (...) wobec braku skutecznej zgody wierzyciela (pозwanego) pozostawała bezskuteczna wobec wierzyciela egzekwującego (powoda) pozwany miał obowiązek przekazać należność komornikowi, czego nie uczynił.

N. od oceny skuteczności wobec wierzyciela egzekwującego (tj. powoda) dokonanej pomiędzy E. 1 a E. (...) cesji należy mieć na uwadze, że pozwany jako dłużnik zajętej wierzytelności uiszczył należne świadczenie na rzecz następcy prawnego dłużnika (jeżeli by założyć, że cesja była skuteczna), zamiast (w razie wątpliwości co do skuteczności cesji) złożyć przedmiot świadczenia do depozytu sądowego. Pozwany tym samym nie zastosował się do obowiązków wynikających z zajęcia.

Pozwany powoływał się na to, że podstawą zapłaty należności na rzecz (...) sp. z o.o. była regulacja art. 647 ¹§ 5 k.c. dotycząca solidarnej odpowiedzialności inwestora za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Odpowiedzialność inwestora wobec podwykonawcy jest odpowiedzialnością za cudzy dług – dług wykonawcy. Tak więc spełnienie tego świadczenia nie jest spełnieniem świadczenia własnego, lecz zapłatą długu wykonawcy. Oczywiście wygaśnięcie zobowiązania wykonawcy prowadzi także do uwolnienia się od odpowiedzialności przez inwestora, co jednak nie zmienia charakteru odpowiedzialności.

Podkreślić przy tym należy, że umowa zawarta pomiędzy E. 1 a E. (E. (...)) dotyczyła nie tylko prac budowlanych, lecz także projektowych, które nie są objęte hipoteką art. 647⁽⁽¹⁾⁾k.c.

4.5. Powstanie szkody po stronie wierzyciela egzekwującego.

Jak wynika z dokonanych przez Sąd ustaleń wierzytelność powoda objęta tytułem wykonawczym nie została w znacznej części zaspokojona.

Szkoda powoda wyraża się jednak nie w katulanej wysokości zobowiązania objętego tytułem wykonawczym, lecz w różnicy pomiędzy stanem majątku powoda w sytuacji, gdyby doszło do skutecznej egzekucji (tj. gdyby pozwany przekazał środki komornikowi), a stanem wynikającym z bezskutecznej egzekucji.

Na dzień dokonania zajęcia należność objęta tytułem wykonawczym obejmowała kwotę należności głównej 311740 zł. 55 gr. oraz odsetek 36923 zł. 67 gr. Do dnia wyrządzenia szkody (dokonania przelewu należności na rzecz E-M.) tj. do 10 grudnia 2013 r. dalsze odsetki wynosiły 14545 zł. 5 gr. W toku egzekucji na rzecz wierzyciela wypłacono z tytułu odsetek 10196 zł. 23 gr. (Koszty procesu zostały zaspokojone w toku egzekucji). Szkoda wyraża się zatem w różnicy sumy kwot (...),55+ (...),67+ (...),05- (...),23=353013,04 zł.

4.6. Związek przyczynowy

Gdyby pozwany przekazał środki pieniężne komornikowi zgodnie z dokonanym zajęciem doszłoby do zaspokojenia należności powoda.

Pozwany w niniejszym procesie nie wykazał, aby przyczyna braku zaspokojenia wierzyciela leżała także w tym, że do wierzytelności skierowano egzekucje także innych wierzycieli i że kwota zapłacona na rzecz E. (...) nie wystarczyłaby na zaspokojenie powoda zgodnie z planem podziału. W ocenie Sądu są to okoliczności niweczące istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanego a szkodą i ciężar ich wykazania spoczywał na pozwanym. Temu jednak pozwany w niniejszym procesie nie sprostał.

4.7. Odsetki.

Świadczenie objęte żądaniem pozwu jest świadczeniem odszkodowawczym, którego źródło leży w odpowiedzialności deliktowej pozwanego. Ma ono zatem charakter bezterminowy w rozumieniu art. 455 k.c. Termin jego wymagalności zależy od wezwania do zapłaty. Powód wystosował wezwanie do zapłaty w dniu 13 lutego 2015 r. domagając się spełnienia świadczenia w terminie 7 dni (k. 55). Jak wynika z pisma pozwanego wezwanie to doręczone zostało 19 lutego 2015 r. (k. 61). 26 lutego 2015 r. upływał termin spełnienia świadczenia. Od dnia następnego pozwany pozostawał w opóźnieniu i od tej daty na mocy art. 481 §1 k.c. zasądzono odsetki ustawowe.

5. **Koszty procesu.**

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z zasadą stosunkowego rozdzielenia kosztów wyrażoną w art. 100 k.c. Powód wygrał sprawę w 87 %, zas pozwany w 13 %. Na koszty poniesione przez powoda składają się: opłata od pozwu 20253 zł. i koszty zastępstwa procesowego 7200. Z tych kwot pozwany winien zwrócić powodowi 87 % tj. 23884 zł. 11 gr. Koszty procesu pozwanego stanowi wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7200 zł. Z tej sumy powód winien zwrócić pozwanemu 13% tj. 792 zł.

1 S. R., Komentarz do art. 63 Kodeksu cywilnego, dostęp (...), aktualizacja Marzec 2016,